

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 549.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796474055328/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- af: nedstammer fra. – *Antonio (...) Ventoso*: om de sp. navne, se n.t.s. 280.
- 321 *Ahner*: (adlige) forfædre. – *Don Quichotte* og *Don Saicho Pancher*: fantast-ridderen Don Quijote er hovedperson i Cervantes' ridderroman-parodi af samme navn (1605-1615); den enfoldige Sancho Panza er D.Q.'s væbner og tjener. – *stakkels*: jævn, sølle.
- 322 *skillerom*: felt (i våbenskjoldet), se n.t.s. 320. – *udtydningen*: den symbolske betydning af de heraldiske figurer.
- 323 *Vêlbaarne*: titel til adelige personer. – *Monsr* og *Mad^{me}*: monsieur og madame, fr.: hr. og fru. – *air*: mine. – *Laquais*: lakaj, tjener. – *carossen*: karetten. – (*Borger*-)nøkkerne: unoderne, manererne. – *Porto-Chaise*: portechaise, bærestol. – *axel*: skulder. – *Sevillen*: Sevilla. – *grande ma-ma*: sp. el. fr.: bedstemor.
- 324 *min hierte*: min kære. – *hun ivre sig ikke*: hun (tiltale) må ikke vredes. – *noget (...) at lugte till*: indsnusning af dampe fra parfumer eller spiritus (som man bar på sig i »lugtedåser« indeholdende en lille, vædet svamp) benyttedes mod ildebefindende. – *astimerer*: agter, respekterer. – *Rettenns middel*: rettenns repræsentant, øvrighedsperson à la »kongens foged«. – *execvere*: fuldbyrde.
- 325 *den gamle stue*: se n.t.s. 15. – *Mohrland*: morernes el. maurernes land i (Nord-)Afrika. – *Casper Melchior Balthasar*: de hellige tre kongers navne (se n.t.s. 332). – *Ariel*: navnet på en luftånd; Holberg har navnet fra J. Drydens bearbejdelse fra 1670 af Shakespeares *The Tempest* (da.: *Stormen*), trykt 1623. – *Theophrasto Bombasto*: hispanisering af de to lat. fornavne Theophrastus Bombastus, der bares af den berømte ty. læge, kemiker og mystiker Paracelsus (1493-1541). – *Printz af Æthiopia*: se n.t.s. 280. – *det ord Bombasto*: jvf. det da. ord bombast: tom svulst. – *D. Maria*: forkortelse for: Doña Maria, se n.t.s. 280. – *den borgerlige Adelsmand (...) en kiøbmand (...) den Tyrkiske keisers Son (...) till Paris (...)* dotter: hentydning til Molières komedie *Le Bourgeois gentilhomme* (da.: *Den borgerlige adelsmand, Den adelsgale borger*) fra 1670; i resten af *Don Ramudo* følges imidlertid den her refererede og kritiserede intrige fra Molières komedie. – *inventionen*: ideen, intrigen. – *Mufti*: muhammedansk ærkebiskop og minister. – *Ambassadeur (...)* *Doctorens dotter*: hentydning til et stykke i *Le Theatre Italien* (se n.t.s. 188): *Arlequin Empereur dans la lune* (fr.: *Harlekin som kejser i månen*) fra 1684 (bd. I i 1721-udg.).
- 326 *Mays^r*: forkortelse for: majestæt. – *Romerke troe*: katolicismen; Ætiopien havde været kristent siden den tidlige middelalder. – *scrupuler*: have betænkeligheder. – *han er sort*: se n.t.s. 280. – *jo vrager*: ikke vrager. – *som jo er*: som ikke er. – *gang-klæder*: det tøj, man går i. – *gier dem en god dag*: »blæser dem et stykke«.